

De Fairchild PT-26 Cornell op Hoogeveen

2010-08-04 / Arno Landewers

Tijdens een bezoekje aan vliegveld Hoogeveen trof uw auteur tot zijn vreugde een prachtige Fairchild PT-26 Cornell aan. Hoewel het toestel al sinds begin 2005 in Nederland is, was het tot voor kort alleen in de hangaar te zien. Onder leiding van Jack van Egmond werd het toestel geheel gerestaureerd, hierbij geassisteerd door vrijwilligers van de Dutch Classic Aviators. Sinds enkele weken is de Cornell vliegwaardig, en kan dus met een beetje geluk in actie worden gezien op Hoogeveen. Het toestel is gestoken in de kleuren van de Canadese luchtmacht, vliegt onder Amerikaanse registratie en is vooral een lust voor zowel oog als oor !

Basistrainer

De Fairchild Cornell werd tussen februari 1940 en mei 1944 gebouwd, en werd zowel door de Amerikaanse als de Canadese luchtmacht als basistrainer gebruikt. Er zijn meer dan 8000 exemplaren gebouwd, en voor de produktie werden ook de faciliteiten van onder meer Aeronca, Howard en Fleet (Canada) gebruikt. De PT-19A en PT-23 waren de basis modellen (slechts verschillend in motorvermogen: respectievelijk 175 en 220 pk), de PT-26 is de voor de Canadese luchtmacht ontwikkelde versie met schuifkap.

Royal Netherlands Military Flying School

De gehele geschiedenis van de Hoogeveense Cornell kan worden gevonden op de Internet pagina's van de Dutch Classic Aviators (zie <http://www.dutchclassicaviators.nl>). Minder bekend is dat de Fairchild Cornell ook een rol speelt in de Nederlandse luchtvaartgeschiedenis.

Toen in maart 1942 het doek viel voor de dramatische strijd om Nederlands-Indië, wisten honderden Nederlanders en Indiërs aan Japanse krijgsgevangenschap te ontkomen door al vóór de capitulatie naar voornamelijk Australië uit te wijken. Onder hen waren bijna 500 leerlingen en instructeurs van de vliegopleiding van het Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL). Al snel werd besloten een Nederlandse militaire vliedschool in de Verenigde Staten op te richten. De omstandigheden in Australië waren op dat moment allesbehalve ideaal; en alles wees op en naderende Japanse aanval op het continent. In de loop van 1942 werd de RNMFS (Royal Netherlands Military Flying School) opgericht in Jackson. Er werden 55 Fairchild PT-19 Cornell trainers beschikbaar gesteld, die in mei 1942 rechtstreeks vanaf de produktielijn arriveerden. Na ongeveer een half jaar werd de begin opleiding afgesloten (de meeste leerlingen hadden in Nederlands-Indië en Australië al een deel van de opleiding voltooid), en werden de Cornell's vervangen door Vultee BT-13 Valiants, die voor de vervolgopleiding bestemd waren.

In november 1942 werd begonnen met de overschakeling op de Valiants. Tussen mei en november waren 7 PT-19's afgeschreven bij ongelukken; 4 PT-19's bleven nog bij de RNMFS in gebruik voor het opleiden van enkele nagekomen leerlingen. In 1944 werd de RNMFS gesloten; er werden 205 vliegers, 56 waarnemers, 71 telegrafisten en 269 schutters opgeleid. Het grootste deel van deze manschappen werd ingezet in de strijd tegen Japan, 34 jachtvliegers vertrokken naar Engeland.

De Hoozeveense Fairchild PT-26 Cornell in actie (foto's: Arno Landewers, Hoozeveen, 10 juli 2010).

Een Fairchild PT-19 Cornell zoals die werd gebruikt door de RNMFS.

bronnen:

- de militaire luchtvaart in Nederlands-Indië 1914-1949- Bart van der Klauw en Bart M. Rijnhout, de Bataafsche Leeuw, 1987
- Jane's fighting aircraft of World War II, Bracken Books, 1989